

ידיעות אחרונות – 25.2.11

מבחן האולטרסאונד

ילד קטן אחד, שנולד עם יד קטועה למרות שבדיקות האולטרסאונד שלו היו תקינות, עומד במרכזה של דרמה שמסעירה את צמרת הקהילה הרפואית והמשפטית. השבוע יתכנסו שבעה שופטים מבית המשפט העליון לדיון נדיר: מי אחראי לתוצאות בדיקות ההיריון בישראל?

18 סמדר שיר

נלחם ביד אחת

**זה הסיוט של כל הורה:
האולטרסאונד מראה שהכל
בסדר אצל התינוק, אבל הוא נולד
עם מום. זה מה שקרה להוריו
של דרור, שלמרות הבדיקות,
בנם נולד ללא יד ימין מהמרפק
ומטה. אלא שאף אחד מהם לא
תיאר לעצמו שהתביעה שיגישו
תוביל לדיון עקרוני, שכולל
עדויות של פילוסופים ומומחים
למוסר, ותהפוך לתיק שהצמרת
המשפטית והרפואית בישראל
עוסקת בו. בשבוע הבא יכנס
בית המשפט העליון הרכב נדיר
של שבעה שופטים בראשות
הנשיאה ביניש, כדי לדון במקרים
כמו של דרור ולהכריע: מי נושא
באחריות לתוצאות בדיקות
ההיריון בישראל?**

מעט בכל יום, בשבע וחצי בכוכר, לפני שדרור יוצא לבית הספר, אמו שואלת אותו: "לקחת את היד?" וכימים לחוצים, כשהימים למהר, היא עוזרת לו לחפשה. לפעמים הוא משאיר אותה ליד הטלוויזיה, לפעמים היא ורוקה בחררו, מתחת למיטה.

כ

השאלה הזו, שכבר הפכה לחלק בלתי נפרד משגרת הכוכר, מתייחסת לפרוטזה שמרכיב דרור (שם בדוי), היום כבן תשע, מאז שהיה בן שבעה חודשים. ברגע שהוא חוזר מבית הספר הוא מעיף את הילקוט ומסיר את הפרוטזה מפני שהיא כבדה ומסורבלת, אך הוא לעולם לא יוצא מהבית בלעדיה. על בשרו למד הילד שהשרוול הריק מושך מבטים.

גם הוריו של דרור – אלונה ומיכאל (שמות בדויים – ס"ש) – לא שוכחים. אמו זוכרת שמיד אחרי ששמעה את פעייתו הראשונה, הרופאים לא הניחו את פרי בטנה בחיקה. דואבת מייסורי הלידה שזה עתה נסתיימה, הרימה ראשה כדי לחפש את בעלה וגילתה שגם הוא איננו בחדר. היא הסיקה שאם יצא עם הרופאים, משהו איננו כשורה. מבטו של בעלה, כשחזר אל מיטתה, אישש את תחושותיה. "התינוק בסדר", שמר הבעל מיכאל על איפוק, "אבל יש לו בעיה עם היד". "זה לא יכול להיות", התייפחה אלונה. "באולטרסאונד ראו שיש לו שתי ידיים".

יש לו שתי ידיים, ניסה בעלה להרגיעה ובהר בתיאור עדין מאוד של הבעיה, "אבל אחת מהן קטנה".

פרופ' אסא כשר: "חוסר האמה
הימנית איננו ראייה לפגיעה קשה
במערכות האנושיות של השקפות,
ערכים ורגשות... מוכרים מקרים
רבים של אדם שעיצב לעצמו
חיים בעלי משמעות, חרף ליקויים
במבנה הגוף או בתפקודו"

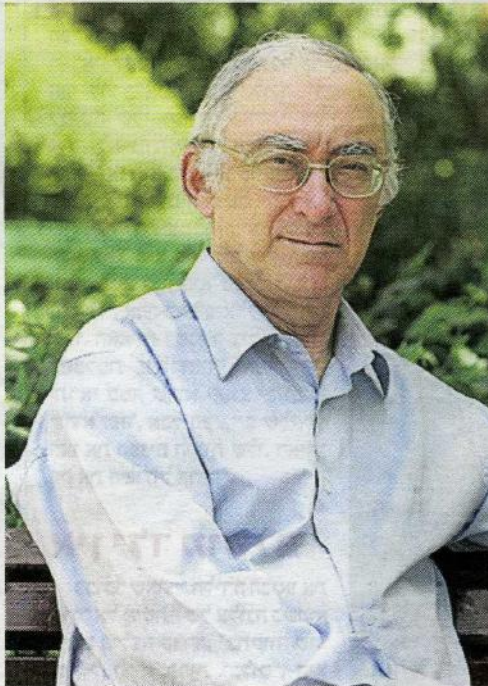
רה, לתיק שעד היום נלמד בפקולטות למשפ"טים וידוע כ"פרשת זייצוב". בקצרה, המשפט עסק בתביעת רשלנות רפואית נגד גנטיקאית שלא איבחה פגמים בתינוק שנולד. המשפט עסק ארוכות בשאלת "טוב מותי מחיי" והפ"צוי הכספי במקרה כזה. בפסק הדין התברר כי בין השופטים יש שתי גישות: גישת השופט מרים בן פורת, וגישת השופט (לימים נשיא בית המשפט העליון) אהרן ברק.

בן פורת טענה, כי "טוב מותי מחיי" צריך להיקבע רק במקרים המורים ביותר, של נכויות קשות ושל סבל עז. במקרים שמתחת לדרגה זו – החיים חשובים יותר, ולכן לא מגיע פיצוי. ברק, לעומת זאת, טען שבכל מקרה מגיע פיצוי כלשהו לילד, לא משנה מה הפגיעה בו. כמה פיצוי? ביחס לחיים שהיו יכולים להיות לו, אילו נולד בריא לחלוטין.

המחלוקת המשפטית הזו בפרשת זייצוב לא באה על פתרונה מעורלם. השופט דברת מביהמ"ש המחוזי בבאר שבע קיבלה למעשה את גישת בן פורת: דרור איננו פגוע קשה, ולכן הוא לא במצב של "טוב מותי מחיי" ונדרחה תביעתו. בתיקים אחרים היו שופטים שקיבלו את גישת ברק.

עכשיו, כעבור 30 שנה, יתכנס ההר"כב המורחב של בית המשפט ויכריע בין שתי הגישות הללו. ההחלטה הזו תקבע למעשה מה הם הגבולות של "טוב מותי מחיי" – האם חוסר ביד אחת? בשתיים? האם מספיקה אצבע חסרה? עין? שא"לוח מהותיות, מוסריות. במקביל תקבע ההחלטה עד כמה – אם בכלל – קיימת אחריות למומים קלים שלא התגלו

בבדיקות ההיריון. בינתיים, בחדרו, דרור איננו מודע לכל הרמה המשפטית המתחוללת סביבו. הוא לא היחיד. רק מעטים מהמקורבים לאלונה ומיכאל יודעים מה באמת עובר עליהם בשנים האחרונות. "כן, זה מוזר", אומרת אלונה בעצב. "אנחנו עושים הכל בשושו כאילו אנחנו לא בסדר, כאילו הגשנו תביעה קנטרנית. האם תבענו את הרופא על טעות במין העובר? על טעות במשקל העובר? מה בסך הכל רצינו? ילד בריא, מפני שמי כמונו יודע שילד נכה זה גורדין לכל החיים".

צילום: תומריקו

השופט גם התרשמה מאוד מאלונה ומיכאל וממירת מחויבותם כהורים. "לא ניתן היה שלא לחוש באהבתם הרבה של ההורים לדרור, הממלא את לבם בשמחה רבה וגורם להם אושר רב", פסקה השופטת. "ההורים דייקו בדבריהם, לא התלהמו, לא הפריזו, האמת הייתה נר לרגליהם, גם אם התשובות לא בהכרח היו לטובתם. דרור יכול להיות יותר מגאה שנולד להורים כאלה, ובטוחה אני שבוכות ההורים יגדל וישתלב בחיים, ככל ילד אחר, אם לא יותר".

אלא שבדברים אלו לא היה כדי להמתיק

שרוול פיג'מה ריק

בהריגה הראשון, באחת ממדינות חבר העמים, לא עברה אלונה שום בדיקת היריון. "הייתי בת 20 וקצת, ההיריון היה תקין, הלידה הייתה טבעית ויצאנו מבית החולים עם תינוק בריא", היא מספרת. "רק בגיל חצי שנה שמנו לב לעובדה שהוא לא מושיט את שתי הידיים, שהוא לוקח את הצעצועים ביד אחת ולא מפעיל את היד השנייה. הרופאים אמרו שזו נוקשות בשרירים והמליצו על מסאז'ים. התרוצצנו בין רופאים, ובעלי ואני גם לקחנו אותו למעיינות מרפא בים השחור. רק בגיל שנתיים, כשהוא עוד לא התחיל ללכת, נקבעה האבחנה של שיתוק מוחין. נשאלתי אם לקחתי תרופות במהלך ההיריון, אם סבלתי מזיהומים, ולא נמצא שום הסבר רפואי לכך".

בריעבר, לרבריה, ההסתגלות לנכות של בנה הבכור הייתה קלה יותר מוז שעברה עם דרור, "מפני שהיא הייתה הדרגתית. נתנו לנו פתח לתקווה, לא קיבלנו אותה בכום אחד. את השנים הכי יפות שלי הקדשתי לילד הבכור ולא שאלתי למה זה קרה דווקא לו ודווקא לנו. אמרתי לעצמי שלפעמים אין מול בחיים. ראיתי מקרים שבהם הצרות של הילדים הפרידו בין ההורים, ואצלנו זה היה להפך. ההתמודדות עם ילד פגוע קירבה מאוד ביני לבין בעלי, רצינו עוד ילדים ופחדנו להביא לעולם עוד ילד חריג".

כשבנם הבכור היה בן תשע הם עלו לישראל. "הבדיקות הגנטיות הצביעו על כך שאצלנו הכל בסדר", מספר מיכאל. "ובדיקות סיטי ואם-אריי שנעשו לילד הבכור חשפו ציסטה ענקית. חצי מהמוח שלו היה מחוק, והרופאים נכללו לא הבינו איך במצב הזה הוא

את החלטתה של השופטת. היא קיבלה את תביעת ההורים ופסקה להם פיצויים בסך 210 אלף שקל בגין עוגמת נפש והוצאות – אבל דחתה את התביעה שהגישו בשם בנם. השופטת פסקה כי היעדר יד מהמרפק ומטה הוא "נוק אסתטי בלבד". לדבריה, "חיינו יהיו חיים בעלי משמעות ולא יהיו שונים בהרבה ממי שנולד ללא המום שממנו סובל דרור".

אלונה ומיכאל נותרו המומים. אלונה: "בפסק הדין ערכה השופטת השוואה ביני, אמא שילדה תינוק בעל מום, לבין אמא שה'מחה שבנה החייל חוזר משרה הקרב, כשהוא פצוע וקטוע איברים במקום בארון מתים. זו השוואה מצמררת, לא הגיונית ולא אנושית. דרור הוא כל עולמי, וברור שכיום אני שמחה שלא עשיתי הפלה, אבל זה לא סותר את הער' ברה שעברתי בדיקות לאיתור מומים מפני שוכותי להחליט ולבחור בין הפלה ללידה".

עו"ד אלי לוטן, המייצג את ההורים, מוסיף: "פרופ' כשר טוען שילד יש חיים בעלי משמעות ואנחנו לא מתנגדים לדעתו, אבל אני חנו גורסים שחיינו היו יכולים להיות יותר טובים".

אלונה ומיכאל החליטו לערער לבית המשפט העליון. עד כאן, הליך שגרתי. אלא שבבית המשפט העליון החלט כי מדובר בתיק עקרוני מאוד, ולכן ידונו בו – עם עוד ארבעה מקרים דומים למקרה של דרור – בהרכב מיוחד: שבעה שופטים בראשות הנשיאה דורית ביניש, וכולל המשנה לנשיאה, אליעזר ריבלין.

כדי להבין למה מדובר במקרה עקרוני כל כך, צריך לחזור כמעט 30 שנה אחרי

האם: "אילו ידעתי, הייתה לי זכות בחירה. הרי בשביל מה עשיתי בדיקה? כדי לדעת ולהחליט. כשדרור היה אצלי ברחם לא יכולתי לדעת שהוא יהיה ילד חכם ומצחיק ומקסים. הייתי עושה הפלה כדי שהוא לא יהיה יוצא דופן"

האם: "בפגייה לא הייתה לי שום בעיה לזהות את העריסה שלו. האחיות שמו שלט 'אסור לגשת' מעל העריסה שלו, מפני שכל בית החולים בא לראות את האטרקציה - תינוק עם יד אחת. לא בכל יום יש מחזה כזה"

הרכב המיוחד שידון בו

הנשיאה, השופטת דורית ביניש - ראש הרכב

המשנה לנשיאה, השופט אליעזר ריבלין

אלונה לבית החולים. דקות אחדות אחרי שילדה הגיעה הבשורה. מיכאל: "הייתי בהלם כשראיתי שלתינוק אין יד, וההלם גבר כשמעתי שמזעיקים רופא בכיר כדי שיעשה לו אולטרסאונד של האיברים הפנימיים. כשהבדיקה לא הצביעה על מומים פנימיים, הרנטגנולוג שמה. הוא אמר לי, 'גם אתה צריך לשמוח'. שתקתי. לא היה לי אומץ לגשת למיטה של אלונה. מה אגיד לה? שהברק כן מכה פעמיים באותו הבית?"

"אין לי מושג כמה זמן עבר עד שמכאל חזר לחדר", ממשיכה אלונה. "הוא ניגש למיטה שלי ושקת. שאלתי אותו, 'למה אתה לא נותן לי נשיקה? למה אתה לא שמח?' אז הוא נתן לי נשיקה ומילמל שיש בעיה קטנה' עם היד של התינוק. הרגשתי שהתקרה מתמוטטת עליי. שאלתי אותו, 'היד שלו היא כמו של הבן הגדול?' והוא אמר, 'לא, לא, היא פשוט קטנה, זה הכל'. אחר כך הביאו לי תמונה שלו. האחיות בפגייה צילמו אותו במצלמת פולורואיד ואמרו לי: 'תראי כמה שהוא קטנצ'יק וכמה שהוא יפה', אבל העיניים שלי לא ראו את הפנים היפות שלו. ראיתי רק את השרוול הריק."

אין ילד מושלם

בבוקר שאחרי הלידה הביאו את דרור אל מיטתה של אלונה כשהוא לובש חולצה קצרה, "בתקווה שה שרוול הריק פחות יבלוט", היא מגחכת בעצב, "אבל אני בכיתי ובכיתי בלי סוף. ירדתי מהמיטה וצערתי עד לפגייה, ולא הייתה לי שום בעיה לזהות את העריסה שלו. רק בעריסה אחת היה תינוק בלי יד. האחיות שמו שלט 'אסור לגשת' על העריסה שלו, מפני שכל בית החולים בא לראות את האטרקציה - תינוק עם יד אחת. לא בכל יום יש מחזה כזה. הבאנו אותו הביתה ובמשך חצי שנה הייתי בדיכאון. סגרתי את התינוק, ישבתי וניסיתי להתרגל למחשבה שיש לי שני ילדים נכים."

מיכאל, שנאלץ להוריד הילוך בעידונו כרי לסייע לאשתו, מספר שחשש מאוד מהתגובה של בתם, שהייתה אז כבת ארבע. "היא שמחה מאוד שיש לה אח קטן, שיחקה איתו והלבישה אותו, ולא הבנתי איך זה שבמשך ארבעה חודשים היא לא משמיעה שום הערה", הוא מסביר. "ערב אחד, כשעשינו לדרור אמבטיה, הזמנתי אותה לעמוד לידנו והפנתי את תשומת לב לידי שלו. רק כשהצבעתי עליה היא נבהלה ושאלה מה זה. אמרתי: 'לדרור יש יד קטנה והמורה' כאילו שזה כלום, כאילו

מצליח לתפקד. המשכנו לעבוד איתו ולי קדם אותו לאט-לאט. עובדה, כיום הוא קם בכוחות עצמו, מתארגן והולך למשרד שבו הוא עובד מול מחשב."

אחרי שקיבלו אור ירוק מבחינה גנטית הרתה אלונה בשנית. "במהלך ההיריון עשיתי כמעט את כל הבדיקות שקיימות מפני שלא הייתי רגועה", היא מספרת. "ביקשתי ניתוח קיסרי כדי להפחית את הסיכונים שכרוכים בלידה טבעית ולא הייתה מאושרת ממני כשנולדה תינוקת בריאה ושלמה. לאור הפער הגדול שבין הבן לבת החלטנו להביא לעולם עוד ילד שיהיה לה לחבר או לחברה. לא עניין אותי מה יהיה המין שלו, העיקר שיהיה בריא. גם בהיריון השלישי הייתי עצבנית. בעצם, לא עצבנית - חרדה."

"ואני", מוסיף בעלה, "ניסיתי להרגיע אותה. הבטחתי לה שאין סיכוי שהברק יכה פעמיים באותו הבית. זה פשוט לא הגיוני, לא מבחינה סטטיסטית ולא מבחינה אנרגטית. הרי גם לגדול יש רחמים."

בשבוע ה-16 להיריון עם דרור, כאמור, החליטו ההורים לשלם 1,200 שקל ולבצע סקירת מערכות מוקדמת במכון פרטי בשם "בייבי קול" בראשון לציון - שעליו קיבלו המלצות מד"ר יבגניה מזור, רר פאה גינקולוגית בקופת חולים מכבי. את האולטרסאונד ביצע ד"ר יוסף ברכה, מרמחה במיילדות וגינקולוגיה. המכון, הקר פה ושני הרופאים הם, כאמור, הנתבעים בבית המשפט.

על הרוח המורפס, מתחת לחותמת של ד"ר יוסף ברכה, מופיע הכיתוב: "הבדיקה לא יכולה לשלול באופן מוחלט קיומם של מומים עובריים". "ההערה הזאת, שספק רב אם נשים הרות מבחינות בה ומודעות למי שמעוטה, מופיעה גם ברוחות של מכונים אחרים", מבהיר עו"ד לוטן. "זה כמו שעל דוחות הבנק כתוב ט.ל.ח - טעות לעולם חוזרת. ההבדל הוא, שכאשר בנק מתרשל זה רק כסף, הבנק משלם פיצויים והנוק מתוקן, אך כאשר מחילים את ט.ל.ח על בני אדם, מדובר בנזק לכל החיים". במהלך הדיונים בבית המשפט המחוזי הצהירה עו"ד מירב ג'ניאריהבר, המייצגת את הנתבעים: "אני מסכימה שניתן היה לגלות את המום כחודשיים לאחר האולטרסאונד, בעקבות הפגייה של הגינקולוגית, עברה אלונה בדיקה נוספת במכון לרפואת העובר של מכבי. בכתב התביעה נאמר: 'בדיקה זו כללה פרופיל ביופיזיקלי, ביומטריה עור ברית וסקירת מערכות בסיס, ולא כללה בדיקת גפיים עליונות ותחתונות. בכל מהלך ההיריון לא הופנתה תשומת לבם של ההורים לעובדה כי הבדיקות שבוצעו במסגרת קופת החולים אינן מקיפות וכי הן מבוצעות ברמה, בהיקף ובסטנדרטים נמוכים מהבדיקות שניתן לערוך'."

בשבוע 32, עקב ירידת מים, הובהלה

יש סיכוי שהיד עוד תגדל. מאוחר יותר, בכל פעם שבתנו שאלה מתי היר של דרור תצמח, הלב שלי נצבט”.

אלונה: “כל לילה היו לי סיוטים. בעלי היה מתעורר מהצרחות שלי. הציעו לי להיפגש עם פסיכולוג ולא הסכמתי. יד עתי שאף איש מקצוע, חכם ככל שיהיה, לא יוכל להסביר לי את הסתירה בין הרוח של הבריקה לבין מה שאני רואה בעיניי שלי. בבוקר, כשרק דרור ואני היינו בבית – לא יצאתי איתו לטיול בעגלה מפני שפחתי מתגובות מעלייבות – נכנסתי לאינטרנט ומצאתי אתרים בינלאומיים. בארצות הברית ובאנגליה יש ארגונים של ילדים שנולדו ללא גפיים. מארגנים להם קייטנות ופעילויות כדי שירגישו שהם לא לבד, שיש להם הרבה אחים לצרה”.

יום אחד היא נענתה לצלצול ברלת ומי צאה את עצמה מול ילד בן עשר שנולד ללא יד. “מישהו בבית החולים ביקש מאמא שלו שתביא אותו אליי, כדי להראות לי שזה לא סוף העולם, שגם ילד ללא יד יכול לשמוח ולהיות פעיל. אבל אפילו המפגש הזה לא עורר אותי”, היא מודה. “רק בגיל שנה, כשראיתי שדרור מתפתח יפה, שהוא מחייך ומקשקש, התחלתי להירגע. למרות שירעתי שהוא עוד לא מבין אותי, לחשתי באוזניו שבעיניי הוא התינוק הכי יפה בעולם”.

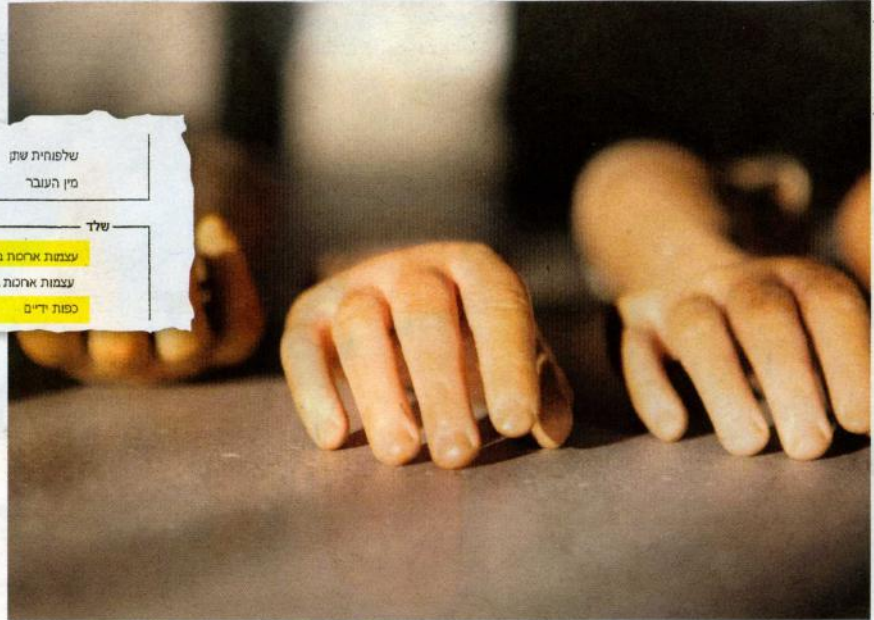
בגיל שבעה חרשים הופנה דרור למחלקה למום מולד בתל השומר והותאמה לו פרוטזה שנקשרה ברצועה מתחת למרפק. “ההתאמה היא החלק הקל”, מספרת אלונה, “החלק הקשה הוא ההתמדה. הסבירו לי שדרור, כמו כל ילד, יעדיף להסתדר בלי הפרוטזה, מפני שהיא מכבידה עליו ומסרבלת את תנועתיו. יותר נוח לו לתפקד עם יד וחצי, ולכן התפקיד שלנו הוא לשמור שדרור ירכיב אותה בבית, מגיל צעיר, כדי שתהפוך עבורו להרגל. זה לא פשוט לשבת בצד ולראות איך הבן שלך מנסה להזיז את הפרוטזה ולא יכול. הרחף הטבעי שלך הוא לונק ולעזור לו, להוריד אותה, אבל אסור. אם תוריד, איך הוא יתרגל? הכאב שלי גבר, כשרור גדל והחל לשאול למה היר שלו כזאת קטנה ומה הוא צריך לעשות כדי שהיא תגדל”.

מה אמרתם לו?
מיכאל: “כשרור היה בן שלוש הסברתי לו שאין בעולם אף ילד ואף אדם מושלם. הראיתי לו ילד חירש עם מכשיר שמיעה. הראיתי לו שלאחיו הגדול יש נעל עם עקב מוגבה שעוזר לו בצליעה. אמרתי לו: ‘ככה נולדת’. אבל פעם, כשהלכנו לים והוא

לדיון העקרוני ביקשו להצטרף כ"ידידי בית המשפט" שניים מהגופים החזקים בישראל: הסתדרות הרופאים ולשכת עורכי הדין. הרופאים מודאגים מ"יד קלה על ההדק" בהפלות מחד גיסא, וממבול של תביעות רשלנות מאידך גיסא. עורכי הדין מעוניינים להביע דעתם בין השאר בנוגע לזכויות נשים להפסקת הריון וחיסוּבי הפיצויים במקרים כמו של דרור

מימין: הפרוטוזה של "דרור".
למטה: מסמך בדיקת האולטראסאונד,
שבו נכתב כי "עצמות ארוכות
בגפיים עליונות - הודגמו", וכך גם
לגבי כפות הידיים

שלפוחית שתן לא הודגם הודגם הערה

מין העובר זכר נקבה הערה

שלד

עצמות ארוכות בגפיים עליונות הודגם לא הודגם הערה

עצמות ארוכות בגפיים תחתונות הודגם לא הודגם הערה

כפות ידיים הודגם לא הודגם הערה

המדיניות הציבורית הראויה".
במילים אחרות: ההסתדרות הרפואית
מוראגת, אולי אף חוששת, מפסיקה שתגרום
לאצבע קלה מדי על הדק. מצד אחד, גם
במקרים של יוהי מומים קלים ההורים יבי
חרו בהפסקת היריון, ומנגד, הורים שהולידו
תינוקות בעלי מומים קלים, יתבעו את
הרופאים שכשלו בויהי המומים האלה על
"הולדה בעולה" וירדשו פיצויים.

גם לבקשת ההצטרפות של לשכת עור
רכי הרין במעמדר של "ירידי בית המשפט"
יש משמעות. עו"ד אסף פונגר מנמק את
הבקשה: "בהליך הנוכחי עולה השאלה של
יש משמעות. עו"ד אסף פונגר מנמק את
הבקשה: "בהליך הנוכחי עולה השאלה של
"הולדה בעולה" במקרים של חסר מלא של
כף יד, בעיות בהתפתחות עצם ורוע, חוסר
עצם אמה, קומה נמוכה ובעיות כריאות נו
ספות. עניינים אלה מערבים שאלות כריני
נויקין וחוביות אדם".

במילים אחרות: לשכת עורכי הרין מעור
יינת להביע את עמדתה בריון שבו יזכרע
אם "הולדה בעולה" מתייחסת רק למקרים
החמורים או גם למומים קלים יחסית.
כשנשי הגופים רבי העוצמה הללו מעור
בים גם הם בתיק, כסיר להניח שלריון שיוחל
ביום שלישי בבית המשפט העליון (והכרי
עה הסופית תארר מן הסתם זמן רב) תישא
ענייני הצמרת המשפטית והרפואית של
ישראל. אבל לא רק הם צריכים

לעקוב בדריכות אחרי הדינים
הללו: כל אחת מאותן מאות
נשים שמדי יום עוברות
בדיקות היריון לזיהוי מומים
צריכה גם היא לזכור היטב,
שנכון לעכשיו, אם חלילה
ייוולד עובריה עם פגם קל
שלא התגלה - לא בטוח שיפסי
קו לה פיצויים.

או מה בינתיים: אולי כדאי להקשיב
להמלצתו של גינקולוג בכיר, ססירב להי
ודוות בשמו, שאמר השבוע ל"ז ימים:
"גם רופאים הם בני אדם. אף רופא לא
רצה להתרשל בעבודתו, אבל גם לנו יש
טעויות. אם אמליץ לאישה הרה לעבור
כמה שיותר בדיקות, ככמה שיותר מכו
נים, אצל כמה שיותר רופאים - אישימו
אותי בסחיטת כסף, אבל זו המציאות. כדאי
לאישה להיבדק אצל כמה רופאים בתקווה
שאם אחד מהם טעה, לא כבוונה, אולי יהיה
לה מלז אצל רופא אחר".

ssidi@bezeqint.net

גינקולוגים, שמציעים את הבריקות לכל
דורש בתשלום של אלפי שקלים, ומצד
שני על עורכי ריון, המתמחים ברשלנות
רפואית.

כאשר תיק בעל הסיבות עקרונית מגיע
לבית המשפט העליון, ארגונים שונים יכרי
לים להצטרף אליו במעמדר של "ירידי בית
המשפט", כדי להיות מעורבים בריונים
ולהביע את עמדתם. במקרה הזה - התיק
של ררור ועור ארבעה תיקים של ילדים
בעלי מומים מולדים של העורר גפיים
שאוחזו לדיון עקרוני אחר - ביקשה ההסי
תררות הרפואית בישראל להצטרף לדיון
וכך גם לשכת עורכי הרין.

עו"ד אלי זוהר, המייצג את ההסתדרות
הרפואית בישראל, כתב בבקשה להצטי
רף כ"ירידי בית המשפט": "החל משנת
90, כתוצאה מהתקדמות בטכנולוגיה
וביכולת הרפואית לאתר מומים קלים
אף בשלב התחלתי ומקדמי בהיריון, ניצי
בת המערכת הרפואית אל מול מצב שבו
הורים רבים מבקשים לבצע הפסקות היריון
אף בשל איתור מום קל, שאין בו כדי לפ
גוע ביכולתו של הוולד להשתלב בחברה
ולהקים משפחה. מצב מורכב זה הביא גם
לעלייה משמעותית במספרן של התביעות
הכספיות שהורים מגישים נגד המערכת
הרפואית כטענה של 'הולדה בעולה' ולהי
כרעות סותרות של בתי המשפט...
"בעוד החלת ההגדרה בדבר 'הולדה בע'
וולה רק על מקרים של מומים קשים ביותר,
שבהם צפוי הפרט הנולד לומר ש'טוב מותי
מחי', הינה מרחיקת לכת במציאות הקיימת
כיום, ואף איננה רצויה, הרי שמאידך, החלה
גורפת של הגדרת 'הולדה בעולה' על כל
מום, קטן כגדול, איננה כריה לרעת ההסי
תררות הרפואית ואינה עולה בקנה אחד עם

האב: "כשדרור היה בן שלוש הסברתי לו שאין בעולם אף ילד ואף אדם מושלם. אמרתי לו: 'ככה נולדת'. פעם, כשהלכנו לים, הוא הוריד את הפרוטזה וילדים התחילו לנעוץ בו מבטים, שמעתי אותו אומר שהכריש אכל לו את היד"

כי אנשים בעלי נכות משמשים בתפקידים
כבירים בפוליטיקה, בתקשורת, באקדמיה,
בצבא, בתיאטרון וכיוצא באלו".

"דרור יודע שיש חלומות שהוא לעולם
לא יוכל להגשים", אומר מיכאל. "יש לו
שמיעה מוזיקלית טובה והוא רוצה ללמוד
נגינה בפסנתר, אבל זה בלתי אפשרי עם
יד אחת. הוא רוהר על וולרביילדים והיה
רוצה לרכוב על אופניים, אבל צריך מתקן
מיוחד. אנחנו מעניקים לו את כל החום
והאהבה כדי שלא ירגיש את המוגבלות
ויתפקד כמו בני גילו, אבל יש דברים שרק
כסף יכול לקנות".

**יצא לכם לדבר עם הרופא שהתום על
בדיקת האולטראסאונד?**
ההורים מנידים ראשיהם לשלילה. "אין
לי מה להגיד לו", אומרת האם. "כל מה
שאגיד לו לא יצמיח את היד של דרור".

כמה שיותר בדיקות

בעשור האחרון הפכה ישראל למעצמה
בתחום בדיקות ההיריון. אפילו זוגות צעירי
רים ללא בעיות גנטיות עוברים בדיקות
רבות, כולל בדיקות פולשניות שעלויות
לסכן את ההיריון, כדי להבטיח תינוק
כריא. הגידול המשמעותי במספר הבדיקות
השפיע מצד אחד על פרנסתם של רופאים
תחנו, הטכנולוגיה התקדמה וכיום כבר

הוריד את הפרוטזה וילדים התחילו לנעוץ
בו מבטים, שמעתי אותו אומר שהכריש
אכל לו את היד. כל ילד שפוגש אותו בפעם
הראשונה שואל, 'מה יש לך ביד? איפה היד
האמיתית שלך? ולא פעם הבת שלנו נא
לצת להגן עליו בבית הספר מפני ילדים
נחמרים שעלולים להיות מאוד אכזריים".

אלונה: "ברוך כלל אחרי שמתחילים
לשחק עם ררור, מתעלמים מהמגבלה.
פעם, בכיתה, הילדים גורו במספריים
והמורה ביקשה מאחד התלמידים שיע
זור לררור. הילד שאל: 'למה ררוך צריך
עזרה?' על מקרים של העלבות ררוך כמעט
לא מספר לי, הוא כנראה מכין שזה יכאיב
לי. לפעמים העניין מתגלה לי רק כשאמו
של ילד מסוים מצלצלת ומתנצלת על מה
שכנה אמר".

בבית המשפט נקבע כי הוא סובל מנ
כות בשיעור של 60 אחוז, אבל כרגע ררור
עדיין לא מתעסק בזה. הוא אוסף בשקית
גניילון גדולה את שש הפרוטזות ששימשו
אותו מאז לידתו. עבורו זה כמו צעצועים.
"עכשיו הוא מרכיב את הפרוטזה השבי
עית, מפני שאף אחת לא מחזיקה מעמד
יותר מדי זמן", מסבירה אלונה. "לפעמים
נשברת אצבע, לפעמים מתקלף הציפורן
בצבע העור, ולפעמים צריך להאריך את
הרוזע בהתאם לגדילה הטבעית. לשמי
תחנו, הטכנולוגיה התקדמה וכיום כבר

מכבי לבית המשפט העליון: "דרור יוכל לקיים חיים בעלי משמעות"

דרכים, נפגעי תאונות עבודה ודומיהם – עדיף היה כי היו מק' פרים את חייהם באירוע."

לבסוף נטען לגבי דרור, כי "מומו, שאיש אינו מקל בו ראש, עורנו מסוג ככה המאפשר לו איכות חיים, וכי על אף ולמרות מומו זה הוא יוכל לקיים חיים בעלי משמעות, ויש בכך כדי לשמוט את הטענה 'טוב מותו מחייו'... (דרור) הוא בעל מערכות אנושיות תקינות בתחומי ההשקפות, הערכים, הרגשות והר' ציות... ועל כן עתיד להיות בעל התשתית האנושית הדרושה לשם עיצוב משמעות החיים של עצמו. משכך, מתבקש בית המשפט הנכבד להותיר את פסק הדין על כנו (כלומר, לדחות את הערעור – ס"ש)".

"נקודת המוצא אינה צריכה להיות כי קיימת אחריות מר' חלטת בתביעות בעילת רשלנות רפואית בגין החמצת מומים בבריאות אולטרסאונד, שכן איש אינו מתיימר, לא כל שכן התחייב, להולדתו של תינוק בריא, חף מכל מום גופני, יהיה אשר יהיה", כותבת עו"ד מירב ג'ניאריהבר, פרקליטת שירותי בריאות מכבי, בטענות שהגישה לבית המשפט העליון.

עוד מוסיפה ג'ניאריהבר, כי "קביעותיו של בית המשפט ישקפו מסר חברתי, שיוצא מפיהן של הערכאות המשפטיות כלפי האוכלוסייה כולה, ואוכלוסיית הנכים בפרט. פסיקה של' פיה טוב מותו מחייו של המערער (דרור – ס"ש) משמעה כלפי כל אותם פצועי מלחמות, נפגעי פעולות איבה, נפגעי תאונות

קיימות בעולם פרוטות משוכללות, ממוחשבות, שיכולות להביא את הנכה לרמת תפקוד גבוהה. יש פרוטות שמאפ' שרות נהיגה במכונית ורכיבה על אופניים ויש פרוטות מיוחדות לשחייה. אבל משרד הבריאות לא יממן לנו נסיעה לבוסטון, ורק שם מייצרים ומתאימים פרוטות ממוחשבות שמחירה 100 אלף דולר, ללא טיסה ושהות. זו מטרת התביעה שלנו".

הנתבעים, לעומת זאת, מרגישים בטר' עונים שהגישו לבית המשפט העליון (ראו מסגרת), כי "השופט דברת בחרה באומץ רב לבכר את עיקרון קדושת החיים, גם אם מדובר בחיים עם מום". עוד הם מעלים את סוגיית השלכת הערעור על כלל אוכלוסיית הנכים: "די בהפניית מבט על מנת להיווכח,